

Το υμνογραφικό έργο του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη (Κωνσταντίνος Αγγελίδης, Διδάσκαλος της Ψαλτικής Τέχνης)

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2iYj8B>]

Κατ' αυτήν μετεχειρίζετο ιδιάζοντά τινα τρόπον εκφράσεως και χρωματισμού της φωνής, προσδίδοντα μίαν εγνωσμένην προσπάθειαν εξωτερικεύσεως και διερμηνείας των διαφόρων συναισθημάτων της χαράς ή της θλίψεως, ή και άλλου τινός, τα οποία εν τη ψυχή αυτού εγεννώντο καθ' ήν στιγμήν ούτος συνήντα εν τω ψάλλειν φράσεις, περιεχούσας έννοιαι παραγωγικός των τοιούτων συναισθημάτων...».

Και ο μετέπειτα ηγούμενος της μονής Λογγοβάρδας της Πάρου αοίδιμος Αρχιμ. Φιλόθεος Ζερβάκος, που ήταν και ισοκράτης του, συμπληρώνει: «... Όταν δε έψαλλεν εφαινέτο ως να έβλεπε τον Θεόν έμπροσθέν Του και ωσάν να εβλέπετο υπό του Θεού. Όταν έψαλλε τα ιδιόμελα της Δευτέρας Παρουσίας, με τοιούτον φόβον, με τοιούτον τρόπον έψαλλεν, ωσάν να ίστατο προ του φοβερού εκείνου

βήματος της φοβέρας εκείνης ημέρας! Αλλά και με τον φόβον εκείνον και τρόμον που έψαλλε, τον μετέδιδε και εις τους ακροατάς και ίσταντο έντρομοι, μετανοούντες και δακρυρροούντες. Όταν έψαλλε τους χαρμοσύνους κανόνας της Αναστάσεως ή των Κυριακών, τότε εφάινετο ψάλλων ως σκιρτών και αγαλλόμενος, ως ο Προφητάναξ Δαβίδ προ της σκιώδους Κιβωτού ήλλατο σκιρτών...».

ΤΟ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

Από τα εκκλησιαστικά ποιήματα του Παπαδιαμάντη έφθασαν ως εμάς μονάχα τέσσερις ενότητες: α) Κανών ικετήριος εις την Υπεραγίαν Θεοτόκον την Γοργοεπήκοον, β) Κανών ικετήριος εις τον όσιον Διονύσιον, τον εν Ολύμπω, γ) Τέσσερα προσόμοια, Απόστιχα του μικρού εσπερινού του Προφήτου Ηλίου και δ) Ακολουθία του αγίου ιερομάρτυρος Αντίπα, επισκόπου Περγάμου, με μικρό και μεγάλο εσπερινό, Λιτή, Καθίσματα, ολόκληρο οκταώδιο κανόνα, Αίνους και Δοξαστικό.

Το υμνογραφικό έργο του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη είναι μικρό σε ποσότητα. Είναι όμως ιδιαίτερα φροντισμένο δογματικά, ποιητικά, λεκτικά. Θα έλεγε κανείς πως τα υμνογραφήματα του Παπαδιαμάντη έγιναν για κάποια ειδική περίπτωση, όπως λόγου χάριν η ακολουθία του αγίου Αντίπα, για την οποία μας πληροφορεί ο αείμνηστος Οικονόμος της Σκιάθου Γεώργιος Ρήγας ότι «συνετέθη υπ' αυτού εν τινι νυκτί προ εικοσιπενταετίας περίπου, ότε αλγών ο μακαρίτης τον οδόντα,

κατέφυγεν εις την βοήθειαν του αγίου και εζήτει παρ' αυτού θεραπείαν...».

Η Ελληνική Βυζαντινή Χορωδία με διευθυντή τον Λυκούργο Αγγελόπουλο ηχογράφησε στα 1991 τα υμνογραφήματα του Αλεξάνδρου Παπαδιαμάντη σε δύο κασέτες, κατά την συμπλήρωση ογδόντα χρόνων από την εκδημία του.

* * *

«Επακούσαις μου Δέσποινα, εν ημέρα ταύτη τη πλήρει θλίψεως, αποστείλαις μοι βοήθειαν; και εκ Βαβυλώνος εξαγάγοις με.

Ξενιτεύοντα Πάναγνε, και ξεναγωγού σοφού με δεόμενον, ξεναγωγήσον η τέξασα, τον επιδημούντα πανταχού Αγνή». (Από τον ικετήριο Κανόνα εις την Υπεραγίαν Θεοτόκον την Γοργοεπήκοον, Ωδή δ').

«Ο εν τω όρει ανατείλας Ολύμπω, ωσεί αστήρ εωθινός και το σκότος, της αμαρτίας διαλύσας, Διονύσιε, φρούρησον υπό την σκέπην σου, τους θερμώς σε τιμώντας, τείχος αδιάρρηκτον τας πρεσβείας σου έχων, και τη ασπίδι σώζων του Σταυρού, τους προσιόντας τη σκέπη σου πάντοτε».

(Κοντάκιον εκ του ικετηρίου Κανόνος εις τον όσιον Διονύσιον τον εν Ολύμπω).

«Αύρα τον εν λεπτή, ιδόντα Θεού δόξαν ως ζηλωτήν Κυρίου, θεσπέσιον Προφήτην, υμνούμεν οι θεόφρονες».

(Απόστιχον του μικρού εσπερινού εις την εορτήν του προφήτου Ηλίου).

«Αντίπας ο μάρτυς σου, διηνεκώς παρά σοι, τελών και μεθέξεσι, ταίς σαίς απαύστως τρυφών, πρεσβεύει φιλάνθρωπε, πάσης ρυσθήναι νόσου, και οργής και ανάγκης, πάντας τους προσκυνούντας; το υποπόδιόν σου, και πόθω εκτελούντας αυτού, νυν το μνημόσυνον».

(Απολυτίκιον Αγίου Αντίπα).

Πηγή: «Ορθόδοξη Μαρτυρία», σελ. 34-36, τ. 109 Άνοιξη - Καλοκαίρι 2016, έκδοση Παγκυπρίου Συλλόγου Ορθοδόξου Παραδόσεως «οι φίλοι του Αγίου Όρους».